

ОСВІТНІ ПРОЄКТИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Каріков С.А., доктор історичних наук, доцент Національний університет
цивільного захисту України*

Проектна діяльність, по суті, неможлива поза постійним пошуком і знаходженням нових ідей. Ідея проєкту, втілюючись у життя, дає змогу розв'язати певну актуальну проблему, створивши певний унікальний продукт або послугу. Для досягнення такої унікальності ідея проєкту повинна мати ознаки креативності (оригінальність, новаторство, впливо-вість, формування нового), що постають наслідком застосування творчого підходу в межах відповідної проєктної діяльності. Креативна ідея допомагає розкрити суть проєкту з несподіваного боку, створити незвичайний образ, який зацікавить колег, партнерів, закріпить за проєктом нові позитивні риси. Без креативної ідеї проєктна діяльність буде лише переносити певну інформацію, що сама по собі не активізує розвиток комунікації між сторонами проєкту. Для створення креативної ідеї проєкту (зокрема, освітнього) насамперед важливо не боятися зробити крок до нового, уміти сказати собі «Я зможу!». Велике значення також має розвинена творча уява автора (авторів) проєкту. Вона має допомогти пошуку нових, оригінальних рис, що відрізняють продукт або послугу серед аналогічних.

Креативна ідея має бути достатньо простою, щоб бути зрозумілою різним представникам цієї аудиторії (у сфері освіти – молоді, батькам, викладачам, організаторам освітнього процесу, грантодавцям та ін.) і водночас – перебувати начебто «поза межами можливого», а точніше – звичного, виходячи за рамки набутого раніше досвіду. Вона має бути корисною для людей, для суспільства в цілому, зміцнюючи гуманістичний потенціал освіти, а та-кож забезпечити певний прибуток. Для активізації створення креативної ідеї Дж. Юнг пропонує методику, що охоплює такі етапи: підготовчий, концентрації, інкубації ідей, осяяння, заключного аналізу

і презентації проєкту. На підготовчому етапі варто дослідити цільову аудиторію проєкту, визначивши, на які її сторони робиться наголос у подальшій діяльності. Концентрація передбачає інформування суб'єктів проєктної діяльності про головні принципи креативної стратегії. Інкубація ідей сприяє визначенню провідної теми діяльності, актуалізуючи у свідомості аудиторії позитивні асоціації, пов'язані з проєктом. Освянення допомагає виявити найбільш ефективні теми креативної стратегії: на піках розумової активності автора виникають нові ідеї, що відповідають цілям проєктної діяльності. На етапі заключного аналізу і презентації проєкту результати креативних ідей розглядаються з точки зору логіки, оцінюються відео-роліки, макети, щоб визначити, наскільки гнучко, виразно й адекватно представлено ідею. Дотримання послідовності зазначених етапів має сприяти успіху у створенні креативної ідеї проєкту – здійсненню нашої мрії.

В постіндустріальному суспільстві нова освітня парадигма передбачає відмову від односпрямованої орієнтації освіти лише на відтворення певних знань, натомість забезпечуючи оволодіння певними компетентностями. Вони мають допомогти нам не тільки розуміти минуле й осмислювати теперішнє, а й дивитися в майбутнє і більше того – творити це майбутнє. Формування талановитої людини – творця нині має забезпечуватися насамперед не репродуктивним, а креативним навчанням, коли освіта виконує прогностичну і розвивальну функції – дати змогу людині та суспільству передбачати життєві тенденції, адекватно реагувати на них. Сучасна освіта повинна сприяти соціалізації особистості, її самоідентифікації, професіоналізації.

За таких умов виконання проєктів постає відповіддю на виклики часу: воно має сприяти колективній діяльності слухачів, які виконують їх в єдиному часі та просторі, тим самим набуваючи важливих компетентностей, активізуючи комунікацію, усвідомлюючи власну відповідальність за справу, удосконалюючи творчі здібності. Сітьовий простір нині активно використовується як для отримання знань, так і для активізації співпраці, розвитку «зворотного зв'язку». Це має сприяти створенню цікавих

презентацій змісту занять, активізації емоцій як підґрунтя набуття й удосконалення Soft Skills (а через них – і Hard Skills), застосуванню новітніх технологій, поєднаних із науковістю й інформативністю.

Водночас у сучасному світі втілення принципів нової освітньої парадигми в життя пов'язане з багатьма труднощами та ризиками. Тим самим виявляє себе ситуація маніпулювання, коли обов'язки ігноруються, вимогливість відкидається, а під виглядом захисту людських прав відстоюються «права» на нецтво й егоїзм. Подолання подібних труднощів передбачає не «зниження планки» змісту занять, а розвиток креативних здібностей через пошук нетрадиційних ідей, які допоможуть побачити у труднощах не «глухий кут», а нові можливості, нагадавши нам про завжди актуальний афоризм: «Через терени – до зірок!».